

2009 1. Beh. af Lovf. om Opførelse af en Udstillingsbygning ved Charlottenborg Slot. 2010

det Første stærkt i Lovl. om, hvorvidt de Lokaler, der indrømmes til Kvindeskolen ere tilstrækkelige og dernæst er det et underordnet Spørgsmaal, saa meget mere som Kvindeskolen er bragt frem ved privat Initiativ siden den Tid, da Lovforslaget blev forkastet eller omtrent paa samme Tid. Den er voget og har ved Rigsdagens Medvirksomhed og Bevillinger udviklet sig til en Skole, som jeg tror søges med megen Iver, og som anerkendes saavel fra Deltagerens som fra forskellige Sider og sikkert ogsaa fortjener fuld Anerkjendelse, og som maaske bedre end Akademiet vil være istand til at tilfredsstille, hvad der kræves af en Kvindeskole. Sagen er nemlig den, at Kvindeskolens Undervisning for en meget væsentlig Del bør være kunstindustriell. Det er Noget, som det ærede Medlem, der sad ved Siden af mig før, det ærede Medlem fra Nørresundby (Suel), fremhævede, nemlig Kunstindustriens Betydning for Folket i det Hele og særlig for Haandværkerstanden, saaledes som Udviklingen er gaaet for sig i de senere Aar. I det Hele, hvis man virkelig vil, at Kunsten skal faae den forædlende Indflydelse paa Befolkningen, som man ønsker, er det absolut nødvendigt, at Kunstindustriens virkelige kunstneriske Udvikling sættes i Forbindelse med selve Kunsten. Det var Noget, der vel kunde ske ogsaa med Hensyn til Uddannelsen af mandlige Kunstnere, men som vistnok her tillands ikke finder Sted. Teknisk Skole er ikke nogen kunstindustriell Skole og selve Akademiet er det endnu mindre. Der er imidlertid for den Haandværker, der herillands vil uddanne sig i kunstindustriell Retning, nødvendigt. En saadan Uddannelse vil for de fleste Haandværkere tillige være i høi Grad lukrativ; thi det er netop en Vej, ad hvilken Haandværkeren ved smaa Midler og væsentligt byggede paa Arbejdsdygtighed og Talent, uden store Kapitaler og uden Association er istand til at skabe sig en selvstændig Eksistens, en Vej, som benyttes i høi Grad i Frankrig, og som i Tydskland, i Wien og i delvis i Berlin er begyndt at tage Osving med Statsunderstøttelse, og som vistnok for den arbejdende, selvstændige Haandværkerstand i Fremtiden vil blive af megen stor Betydning, ligesom den i Middelalderen har været en af de Veje, der væsentligst bidrog til at gjøre Haandværkerstanden uafhængig. Denne Udvikling maa fremmes, og der bør gjøres Noget for den, men der er ikke nogen Udsigt til, at det vil ske under den nuværende Ordning. Det er sket paa den nuværende private Kvindeskole. Der tror jeg, at

den Undervisning, der gives Kvinderne i kunstindustriell Arbejde, staar temmelig høit. Det er et meget stort Spørgsmaal, om der vil opnaaes Noget ved at oprette en Kvindeskole ved Akademiet, som maaske kun vil skabe en Konkurrence med den private Kvindeskole og medføre Tab for den, uden at skaffe Akademiets Kvindeskole den Tilslutning, som er nødvendig, for at den kan drives med den tilhørlige Interesse fra Lærernes Side. Det afhænger naturligvis af, hvorledes Lokalerne benyttes, og hvorledes Akademiets Betydelse stiller sig til denne Sag. Det er muligt, at der vil kunne indrettes noget Saadant, saaledes at de Kræfter, der findes, tages i Brug, og at der kan blive en Samvirken mellem den private og den offentlige Kvindeskole, som kan være til stor Nytte. Men vi have ingen Garanti for, at det vil ske. Derfor siger jeg, at denne Indrømmelse med Hensyn til Kvindeskolen lægger jeg ikke nogen Vægt paa, fordi den ikke er saaledes formet og fremstillet, at man kan have nogen Mening om, hvorvidt den vil blive til nogen Nytte eller ikke. Jeg er bange for, at vi komme ind paa at konstruere en høitidelig Kvindeskole, hvor der naturligvis tegnes efter nogen og paalædt Model, men hvor man i Virkeligheden ikke faar det Udbytte af den kunstneriske Uddannelse ved en saadan Skole, som skal hjælpe til at give Kvinden Midler til at skaffe sig en Eksistens; thi det er Hovedsagen. Imidlertid er Sagen, som jeg et Par Gange har udtalt, ikke af stor Betydning. — De andre Spørgsmaal ere derimod af langt større Betydning, og da navnlig Spørgsmaalet om Boligerne. Det undrer mig, at Regjeringen ikke har truffet Foranstaltninger i saa Henseende. Jeg veed nok, at det er blevet sagt, at det var Synd at gjøre Skridt til at forhindre, at de nuværende Beboere kunde vedblive at bo paa Charlottenborg. Men for det Første er dette ikke absolut nødvendigt, og for det Andet er der et andet Moment, som her kommer i Betragtning, nemlig Hensynet til Brandfarlighed. Saalænge Charlottenborg benyttes saaledes, som det nu bliver benyttet, af en stor Del Officianter og Professore, er det som alle den Slags Boliger i høieste Grad udsat for Brandfare. Det ligger tillige lige op ad den paatænkte nye Bygning, som derved bliver udsat for Brandfare. De Samlinger, der findes i Charlottenborg og i den nye Bygning, ere derved udsatte for den størstsynligste Brandfare, og det vil mere og mere blive Tilfældet; thi der er neppe Lovl. om, at Nationalmuseet ikke kommer for